

När hon trodde att allt var för sent

Predikotext: Apg 9:1-19

SARA

Den här veckan har jag stämt möte med Sara. Det har inte varit så enkelt att lära känna henne. Det skiljer mycket i ålder mellan oss, ungefär... 4000 år. Därför har jag bara mött henne genom bibeltexter. Och de texter som berättar om henne är få och ganska korta. Det har varit som att försöka kika genom ett litet nyckelhål i historiens välförslutna dörr.

Men det har också varit spännande. Saras liv och mitt liv är två ganska olika liv, men vi har haft våra beröringspunkter och mötesplatser.

Så, låt mig presentera Sara, Abrahams fru, patriarkhustru och stammoder för det judiska folket. Vi inleder med en bibeltext. Och vi kommer in mitt i dramatiken. Gud besöker hemmet genom en märklig uppenbarelse. Det är Gud som talar i textens inledning. Gud talar till Abraham, 1 Mos 18:10-15: "Då sade han: "Jag skall komma tillbaka till dig nästa år vid denna tid, och se, då skall din hustru Sara ha en son." Detta hörde Sara, där hon stod i ingången till tältet, som var bakom honom. Men Abraham och Sara var gamla och komna till hög ålder, och Sara hade inte mer som kvinnor brukar ha. Därför log Sara vid sig själv och tänkte: "Skulle jag väl nu på min ålderdom ge mig till lusta, nu då också min herre är gammal?"

Men Herren sade till Abraham: "Varför log Sara och tänkte: 'Skulle jag verkligen föda barn, så gammal som jag är?' Är då något så underbart, att Herren inte skulle förmå det? På den bestämda tiden skall jag komma tillbaka till dig, vid denna tid nästa år, och då skall Sara ha en son." Då nekade Sara och sade: "Jag log inte"; ty hon blev förskräckt. Men han sade: "Jo, du log."

Det står en gammal kvinna i halvmörkret i tältöppningen. Hon ler. Om du ska förstå varför måste du få veta mer om henne och om hennes situation. Hon heter Sara. Men hon hette Sarai. Gud ändrade hennes namn. Vid några tillfällen i Bibeln gör Gud så, för att markera en ny tid i några människors liv. Jesus säger till Simon: - Du ska heta Petrus. På engelska "Rocky". Eller på svenska... Sten. D.v.s. Liten klippa. Du ska bli en klippa. Abram, vars namn betydde "upphöjd far" fick istället namnet Abraham, som betyder "Fader till många folk". Och Sarai fick namnet Sara, som betyder "furstinna, härskarinna".

Varför nu detta, kan man ju undra. För att varje gång Simon fick höra sitt nya namn, Petrus, uttalas, så påmindes han om Guds tankar med hans liv. För att varje gång Abraham hörde sitt nya namn påmindes han om Guds löfte att han skulle få en son. För att varje gång någon sa namnet Sara, så påmindes Sara om att Gud inte glömt henne.

OFRUKTSAMHET

Och detta var nog den stora kampen för Sara.

Första gången vi läser om henne är i samband med en släkttavla. Den är fylld av namn, som släkttavlor alltid är. Det kanske vanligaste ordet i släkttavlan är ordet "födde". Den berättar om en massa människor som födde barn. Så håller det på fram till dess vi för första gången möter Saras namn. Då läser jag istället: "Men Sara var ofruktbar och kunde inte få några barn." (1 Mos 11:30, Levande Bibeln)

Sara skulle inte föra släkttavlan vidare. Sara var ofruktbar. Det kom att bli det mörka molnet över hennes liv. Ett liv som annars var rikt på många sätt. Rikt på upplevelser, utmaningar,

spänning – och tillgångar. Saras liv var ett bra liv, men med ett mörkt moln på himmelen. Sara fick inga barn.

Då möter hennes man Gud. En dag kommer han hem och säger att Gud sagt att de ska få barn. Gud har lovat det. Och inte bara det. Gud har lovat att deras barn ska få många barn. Sara och Abraham ska bli föräldrar, inte bara till ett barn, utan till ett helt folk.

Men tiden går. Och Sara blir aldrig gravid. Hon känner sig oduglig. Men hennes kamp blir nu också en kamp med Gud. Hade inte Gud lovat? Vad gör man med löften som inte går i uppfyllelse? Var Gud en svikare? Eller hade Abraham hört fel den där gången?

EN DÅLIG IDÉ

I det läget får Sara en mindre bra idé. Hon tänker hjälpa Gud på traven. Gör Gud inget får väl hon göra det själv. Hon föreslår att Abraham ska avla ett barn med tjänstekvinnan istället. Sedan kan Sara och Abraham adoptera det barnet.

Så blir tjänstekvinnan gravid och föder ett barn. Men det leder till stora konflikter mellan Sara och Hagar, som är tjänstekvinnans namn. Barnet får namnet Ismael. Gud lovar att ta hand om Ismael, men Sara kör iväg både hans mor och honom. Och när hon ser att allt går henne ur händerna skyller hon på Abraham. Jag citerar henne från 1 Mos 16:5 (Levande Bibeln): ”Allt är ditt fel!”

Sara blir olycklig – och allt äldre. Och nu, när Gud börjar tala om barn igen, är hon 90 år gammal.

Abraham har mött Gud igen. Häromdagen kom han hem och sa att de nu skulle byta namn. Så den gamle mannen kallar sig numera för ”Fader till många folk” och kallar på henne som ”Furstinna”, eller ”Prinsessan”. Och vad folk nu sa om detta gamla barnlösa par som kallade sig ”Fader till många folk” och ”Prinsessa” får du gissa själv.

Så nu, när Gud talar om barn igen, står Sara i tältöppningen och ler.

VARFÖR SARA LOG

Hon ler för att hon nu, 90 år gammal för länge sedan har slutat gråta.

Det var strax efter det att hon och Abraham blivit man och hustru som hon börjar ana oråd. Inte kunde det väl vara så att hon och Abraham inte kunde få barn? Hon slog snabbt bort tanken. Men den kom alltid tillbaka.

Dag lades till dag. Natt lades till natt. Månad lades till månad. År lades till år. Då grät Sara – ofta.

Så kom medelåldern, och Sara slutade hoppas. Hon skulle aldrig bli mamma. Hon skulle aldrig få någon son. Hon grät numera mest på insidan, de torra tårarna, den tysta gråten och den osynliga sorgen. Men det var för länge sedan. Sara gråter inte längre.

När Gud talar om barn igen kan hon bara le.

Det är som om du skulle bjuda några vänner på middag. Du ska ha en fest. Och du letar efter den där speciella musiken du gärna skulle vilja spela den där kvällen. Men skivan är borta. Den finns ingenstans.

Så, en dag, hittar du den. Men det är för sent nu. Du har redan haft din fest. Gästerna har gått hem för länge sedan. Det är ingen idé att spela den där låten nu, Herre. Du behöver inte bry dig om den längre. Det är för sent?

Vi behöver inga fler löften nu. Jag är 90 år! Festen är över. Gästerna har gått hem.

Vi har klarat det bra ändå. Vi hittade annan musik Gud.

Så när Gud kommer till Abraham i det föregående kapitlet och lovar en son, på nytt, när Abraham snart är 100 år gammal, säger han: ”Ja, Herre, välsigna Ismael”, 1 Mos 17:18, Levande Bibeln. Gud lovar att välsigna Ismael, men Ismael var inte den utvalde sonen. Gud tänker ge Abraham en son med sin hustru Sara. Men Abraham orkar inte mer än att be Gud att välsigna Ismael.

NÖJD MED MINDRE

Varför säger Abraham så? Det är väl inte så svårt att förstå. För att det tagit Abraham nästan 100 år att försona sig med livet. För att det tagit så lång tid att bli nöjd med någonting mindre än det han drömde om som ung. Ismael är bra. Ismael är en fin ung man, men vi hade också längtat efter att få föda ett barn gemensamt.

Vi drömde i vår ungdom, men det blev inte riktigt vad vi hoppats på. Efter en tid vande vi oss. Och det blev kanske inte så illa, trots allt. Livet blev inte vad vi hoppats på, men så är det kanske med livet...

Är det att försonas... eller är det att förtyna.

Det är därför Sara ler, i halvmörkret, i tältöppningen. För att hon är 90 år nu, och hennes man är snart 100.

Det är för sent.

HAN DRÖJER... FÖR ER SKULL

Får man tycka att Gud dröjer väl länge ibland? Har du undrat någon gång varför många bönesvar kommer så sent? Det är möjligt att det beror på vårt alltför begränsade perspektiv på våra liv, men ibland tycker vi att Gud dröjer länge.

Kanske är det barnsligt, för jag minns hur jag som barn tyckte att julafton var en oändligt lång dag. Jag kunde inte förstå hur vuxna människor kunde äta så länge, när hela idén med allt var att få öppna paket. Jag hade ätit klart mina köttbullar på 4 minuter. Men slakten pratade på och tog nya tallrikar hela tiden.

Kanske beror det fortfarande på min omognad och mitt alldeles för begränsade sätt att förstå mitt liv, men ibland tycker jag att Gud dröjer länge.

Fast jag är tydligen i gott sällskap. Redan kung David ber, Ps 40:17: ”Herre, skynda till mig! Min hjälp och min räddare är du. Min Gud, dröj inte!”

Det är svårt att förstå varför Gud dröjer ibland. Men någon hjälp får vi av Petrus, 2 Pet 3:9: ”Det är inte så som många menar, att Herren är sen att uppfylla sitt löfte. Han dröjer för er skull, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig.”

– Han dröjer... för er skull.

Kanske måste Gud dröja med Sara, för att det faktiskt måste vara hopplöst innan Gud gav sitt svar den här gången. För att detta var ett under, som när Jesus uppstod från döden, ett uppståndelseunder, ur vilket ett helt nytt folk skulle träda fram. Ett folk som fötts ur hopplösheten och omöjligheten, av möjligheternas mäktige Gud. Kanske behövdes denna dramatik, som gudomlig pedagogik.

Och kanske behövde Sara ”tid att omvända sig”. När vi vill till målet direkt är Gud mer intresserad av vad som händer med oss under vandringen.

Sara var inte alltid så lätt att ha att göra med. Hon ljög ofta. Här försöker hon t.o.m. ljuga för Gud. Hon har ett hett humör och är otålig. Hon skyller sina egna misstag på andra. Kanske är detta den skola Sara behöver för att förberedas för evigheten.

Kanske var det först nu hon verkligen var redo.

Och kanske är det därför Herren dröjer också i våra liv ibland. Att vänta är att öva sig i tålamod. Bibeln säger, Hebr 6:12: "Förslöas inte, utan sträva efter att likna dem som genom tro och tålamod får sin del av vad Gud har lovat."

AVSLUTNING

Sist: När vi nu läst om Saras och Abrahams kamp med tro och tvivel måste vi läsa detta. Detta är Nya testamentets avslutande sammanfattning, Rom 4:18: "Där allt hopp var ute höll Abraham fast vid hoppet och trodde, så att han kunde bli far till många folk, enligt ordet: Så talrik skall din avkomma bli."

Visst kämpade Abraham och Sara med tron. Visst log de och undrade hur Gud egentligen hade tänkt sig med allt. Visst förnekade Sara att hon log...

Men de höll ändå fast vid Gud. Mitt i kampen och bland alla sina frågor valde den gamle mannen och den gamla kvinnan att säga ja till Guds kallelse. Och Gud ärar dem för det. Sammanfattningen av deras liv handlar inte om tvivel och slingrande lögner, utan om tro, trots allt.

I veckan har jag lärt känna en gammal kvinna. Hon har lärt mig att livet inte är enkelt. Hon har påmint mig om hur bräckliga och svaga vi är. Jag har beundrat henne för hennes försök att följa Guds vilja och känt med henne när hon misslyckats ibland. Och till slut har jag lärt mig att beundra henne, som trots att det verkade alldeles för sent valde att ge sig till Gud en gång till.

INBJUDAN

Visste du att det finns omkring 7000 löften i din Bibel. De står där att läsa och att ta till sitt hjärta och att hämta kraft, motivation och tröst ur.

Men kanske står du i halvmörkret och ler. Du är som Sara, för ditt liv är ibland fruktlöst. Visst tror du att Gud kan, men det är svårt att vänta... det tär på modet.

Du är som Abraham, för du måste också kämpa med livet, försöka vara människor till lags, kryssa mellan alla krav och mellan dina små kompromisser.

Du kanske lärt dig att leva med något mindre än det Gud lovat. Blivit nöjd med Ismael. Det blev inte vad du drömt om, men du har lärt dig att leva med det.

Och ändå... du tror. Visst tror du. Du tror på orden om att ingenting är omöjligt för Gud. Men när du tänker på din fruktlöshet så tvivlar du, och ler för dig själv... och förnekar att du log.

Du läser Guds löften, och ser på ditt liv, och får det inte att gå ihop. Så du undrar, mitt i all din fruktlöshet, om det finns hopp. Och svaret är... ja. För undret är det att trots att Abraham och Sara tvivlade, och log, och förnekade att de log, och trots deras ålder och trots vad grannen sa hade de ett år senare en son.

Jag antar att budskapet till dig idag är detta: Det är aldrig för sent att ge resten av sitt liv till Gud!

Du kanske tänker att du får nöja dig med det näst bästa. Du har syndat, gjort bort dig och förlorat din frimodighet. Men vad kan man begära. Du får väl nöja dig med något mindre. Någon kanske svek dig. Du blev bitter. Din glädje är borta. Du har bytt den mot religion och en slags tacksam för hoppet och tryggheten. Vad mer kan man begära? En gång föll Guds

Ande över ditt liv – och kanske över din församling. Du minns det. Men livet drog dig i en annan riktning. Det som en gång var ditt livs glädje har blivit en invand rutin - eller kanske inte ens det.

Men det är aldrig för sent att ge resten av sitt liv till Gud! Och vem vet, om du låter Gud befrukta ditt inre idag, hur ditt liv kommer att se ut om ett år från nu.